

Milí čtenáři,

chtěl bych vás tímto pozvat na místa, o nichž jsme před časem v Ďáblíku psali a která jsem nedávno projel kolmo, navštíviv je – no, je skoro hanba to psát – poprvé po zhruba dvaceti letech. Řeč je o cyklistické stezce z Hluboké nad Vltavou podél levého vltavského břehu do Purkarce. Calla vystupovala proti záměru – nakonec uskutečněnému – vybudovat stezku jako tři metry širokou asfaltovou silnici dimenzovanou v případě (dřevořádkové) potřeby i pro nákladní auta. Chtěl bych – pod vlivem čerstvých dojmů – podotknout, že podle mého laického názoru ta stezka po většinu své délky v zásadě nevádí. Z velké části se kryje s někdejší lesní cestou (kterou můžete najít ještě na příslušné Google fotomapě, jež ve své neaktuálnosti zatím stále uchovává dřívější obraz této lokality) a v oblasti tvoří příjemnou, klidnou a tichou (byť také náročnější) protiváhu přetížené stezky mezi Hlubokou a Českými Budějovicemi. Jenže, je to všechno otázka míry – jako ostatně vždycky a všude. A překročit kýženou míru, to se sice zdánlivě – vyjádřeno například řečí čísel – může jevit jako drobná lapálie, ale ve skutečnosti to poškozují dílo jako celek. Jako když si dáma vezme decentní šaty a doplní je nevkusným šperkem; jako když si postavíte (tedy ne zrovna vy, ale víte, jak to myslím) na louce domek s přívětivou a vyváženou siluetou, ale dopřejete si šmoulí fasádu (takových případů jsou spousty). A tady na té stezce míra citlivosti vůči krajině byla flagrantně porušena na jednom jediném kilometru, ovšem právě na jednom z kdysi nejmalebnějších míst, kde skály sahaly až k řece, skrývající hned několik známých trampských tábořišť. Stezka tady nyní vede po kamenitě sypané hrázi (opatřené dřevěným zábradlím), která se sem – jak praví klasická formulace – buď nehodí, anebo hodí, ale jako pěst na oko. Mimochodem, v takovém Rakousku se přejezd podobných míst řeší tím, že stezka je vystavěna jako visutá na sloupcích, aby přírodní podkladový terén byl co nejméně dotčen. Zdá se mi, že tady zasáhla ještě další „národohospodářská“ potřeba, a sice vytvořit podmínky pro případné další zvednutí hladiny Hněvkovické přehrady. Ostatně přehradní nádrž samotná cyklostezku také poněkud rehabilituje, protože i ona již před lety vltavskému údolí sama hodně ubrala: zmizely peřeje i ostrůvky, u nichž se kdysi vázaly vory, a zbyla jen hnědožlutá, téměř stojatá voda, po níž se ovšem dnes můžete prohánět ve výletním motorovém člunu. Přesto je příjemné šlapat po stezce do pedálů, byť žádoucí míra citlivého prospěchu nebyla pro změnu ani zdaleka dosažena při tvorbě až nechtěně komických panelů jakési zdejší kvazinaučné trasy, na níž se podílel kdekdo od Státního fondu dopravní infrastruktury až po všudypřítomný ČEZ, ale ani jedna instituce činná v oboru ochrany přírody (takže se to tu hemží formulacemi typu „byl zde zaznamenán výskyt Dřípatky horské a Výra velkého“, o hradištích nad řekou se píše, že nejsou keltská, ale laténská, nechybějí fotky procovských interiérů loveckých chat v oboře a končí se snímkem skupiny dubů a dětskou otázkou Už víte, proč je Stará obora pohádková?). Atraktivně omšelým klenotem na závěr trasy je zřícenina Karlův hrádek na zalesněném ostrohu nad řekou. Také kvůli ní se vyplatí sem zavítat. A pokud se vám trasa přesto nebude líbit, možná vás potěší, že v tom nejste sami. Snad ještě najdete na jednom z informačních panelů samolepku, kterou kdosi přelepil logo JETE, aby lidem z elektrárny sdělil: „Jste zářiči hrubých vibrací!“ a následuje podpis: Andělésvětla.cz.

Tomáš Malina

V OBSAHU TAKÉ NAJDETE

Kocourkův energetický koktejl	str. 2-3
Poděkování Janu Stráskému	str. 4
Pašerákem snadno a rychle	str. 7-8
Aleje nemohou za dopravní nehody	str. 10-11
Seriál o lidech a Calle aneb Jak to všechno bylo – Díl IX. Eda	str. 13-14
Jak (ne)přepřavit bicykl	str. 15-16
Londýn – město v pohybu	str. 16-18

Recept na Kocourkův energetický koktejl: vrah do toho 7 Temelínů, 2 zbourané obce a 50 megatun emisí

Ministerstvo průmyslu připravilo další návrh Státní energetické koncepce České republiky na roky 2011 až 2060. Ekologické organizace považují nový plán ministra Kocourka za tragikomický. V praxi by znamenal vybudování naprosto exotické, nekonkurenceschopné podoby energetiky ovládané dominantními firmami, s novými doly na hnědé i černé uhlí a uran a novými jadernými reaktory za humny řady měst a obcí, vysokou energetickou spotřebou a souvisejícím znečištěním.

Předložený návrh je ve flagrantním rozporu s platnou koaliční smlouvou, programovým prohlášením vlády, předvolebními programy všech vládních stran i sliby premiéra Nečase a ministra Kocourka starostům obcí ohrožených těžbou. Ekologické organizace proto doufají, že Věci veřejné a TOP09 návrh ministra Kocourka důrazně odmítnou.

Edvard Sequens ze sdružení Calla řekl: „Je evidentní, že návrh energetické koncepce zpracovali jaderní snílci naprosto odtržení od vývoje světové i evropské energetiky v posledních nejméně třiceti letech. Nikdo, dokonce ani ČEZ, tady nepostaví sedm nových Temelínů v době, kdy bude levnější i fotovoltaika. Ministr Kocourek buď návrh svých podřízených nečetl, nebo ztratil rozum, jinak si to vysvětlit nedokážu.“

Martin Sedlák z Hnutí DUHA dodal: „Leitmotivem moderní energetické koncepce by měly být zelené inovace. Do větrných turbín nebo solárních elektráren na střechách investují světové špičky jako Google nebo IKEA. Prosadí-li Kocourek svůj plán, české podniky na příštích padesát let přijdou o přístup k levné energii i progresivním technologiím. Jednoduchá opatření jako je energetická renovace budov mohou srazit ruského plynu i závislost na uhelných dolech. Do energetické koncepce proto patří taková opatření, jako Program energetické nezávislosti, který pomůže domácnostem se zateplením většiny českých domů, a investovat do něj miliardy korun, jež dostane z povolenek ke znečišťování.“

Jan Rovenský z Greenpeace ČR uvedl: „Ministr Kocourek nám navrhuje zbytečné bourání obcí na Mostecku, velkorypadla pod okny Litvínova, těžbu uhlí v chráněné krajinné oblasti v Beskydech a zachování vyvlastňování pro potřeby těžby. Líp by to nevymysleli ani uhlobaroni Tykač s Bakalou (pokud to tedy nevymysleli). Má to jeden háček: místním lidem ohroženým těžbou a jejich starostům programové prohlášení vlády, koaliční smlouva, i osobně premiér Nečas a ministr Kocourek opakovaně slibovali pravý opak. TOP09 a VV musí tenhle podraz na vládě zastavit.“

Ekologické organizace přitom již před časem předložily k uhelně-jaderným snům ministerstva průmyslu vlastní protinávrh. Jejich koncepce Chytrá energie (www.chytraenergie.info) představuje konkrétní a propočtený plán, jak zelené inovace a nová odvětví mohou během čtyř desetiletí proměnit českou energetiku. Pokud se jejich návrh uskuteční, český dovoz ropy a zemního plynu klesne na polovinu; exhalace oxidu uhličitého budou o 88 % menší. Kalkulace také potvrzují, že lze zajistit dostatek energie pro české domácnosti a průmysl bez rozšiřování uhelných dolů a nových atomových reaktorů.

Největší nedostatky nového plánu ministra Kocourka:

- prolomení ekologických limitů těžby hnědého uhlí, zbourání Horního Jiřetína a přiblížení rypadel pod okna Litvínova ve dvou ze tří scénářů, přičemž ani třetí scénář zachování limitů v dlouhodobém výhledu negarantuje;
- rychlé obnovení průzkumných prací a kolem roku 2030 zahájení těžby černého uhlí na dole Frenštát v Beskydech;
- udržování těžby uranu v Rožné i za cenu dotací, otevření těžby uranu na nových ložiscích, kdy hrozí použití devastující metody chemického loužení na Liberecku, protože zde hlubinnou těžbu kvůli geologickým podmínkám využít nejde;
- stavbu nových jaderných elektráren o výkonu pěti až sedmi Temelínů. K tomu úvahy o stavbě závodu na obohacování uranu a výrobu jaderného paliva;

- úmysl omezovat využití zemního plynu v elektroenergetice, kde je využitelný jako optimální zdroj k vykrývání špiček spotřeby;
- cílený útlum čistých zdrojů energie, včetně absurdního předpokladu úplného zastavení jejich technologického vývoje, odstavení všech větrných a solárních elektráren k roku 2030 a výstavba žádných nových až do roku 2060. Po roce 2020 přitom bude elektřina z decentralizované fotovoltaiky pro spotřebitele levnější, než elektřina ze sítě (u větru to platí už dnes);
- drastické podcenění energetických úspor a snižování energetické náročnosti, které vůbec nevyužívá dostupný potenciál, naopak posilování spotřeby elektřiny jejím využitím k výrobě tepla;
- nepochopitelné zastavení snižování emisí skleníkových plynů v letech 2040 až 2060 na úrovni 50 – 60 milionů tun.

Společná tisková zpráva Greenpeace, Hnutí DUHA, sdružení Calla, EPS, Centra pro dopravu a energetiku a Ekologického institutu Veronica

o o o o o o o o o o o o o o o o **ZELENÉ PERLY ZA ROK 2011** o o o o o o o o o o o o

Po minulé smrti nominací na Zelenou perlu 2011 monotematicky věnovaných Šumavě se vracíme k jednotlivým citátům, které budou mít šanci utkat se v tomto ročníku. Nyní tematicky se vztahující k jaderným plánům našich nukleárních dinosaurů. Vaše vlastní návrhy čekáme na adrese calla@calla.cz.

„Musí být jasno do roku 2025, aby byla zachována kontinuita. Odstavení elektrárny v Dukovanech bez toho, že by existovala náhrada, by zlikvidovalo celý jaderný průmysl v České republice, který vytváří tisíce pracovních míst. Je to velmi nebezpečné“

Vítězslav Jonáš, senátor za ODS, bývalý starosta obce Dukovany, Horácké noviny, 12. 8. 2011

Vyzvěte vládu, aby nerozdávala 50 miliard výrobcům elektřiny

Vláda se chystá projednávat Žádost o přidělení bezplatných emisních povolenek výrobcům elektřiny. Pokud ji schválí v navrhovaném znění, připraví státní rozpočet o téměř 50 miliard, které by jinak mohl stát na prodeji povolenek vydělat a použít na zmírnění dopadů vládních škrťů a úsporných opatření. Více informací o problému čtěte zde ([PDF](#)).

Vyzvěte vládu, aby Žádost neschválila pomocí [e-mailového formuláře](#).

Výzva Vládě ČR k nepřidělení bezplatných emisních povolenek velkým výrobcům elektřiny

Žádám Vládu ČR, aby neschvalovala Žádost o přidělení bezplatných povolenek energetickým firmám předloženou Ministerstvem životního prostředí.

Výrobci elektřiny mají pro stát zásadní přínos, zaměstnávají velké množství lidí a podílejí se na příjmech státní pokladny, současně je však energetika oblastí s vysokými zisky. V době rozpočtové krize a plánovaných škrťů, které se bezprostředně dotknou tisíců státních zaměstnanců, pacientů, sociálně potřebných, důchodců a studentů, považuji přidělení bezplatných povolenek a dotování výrobců elektřiny, za nezodpovědné vůči občanům a voličům.

Proč by měla dát vláda přednost občanům před velkými výrobci elektřiny?

- příjem z vydražených emisních povolenek může být využit na zmírnění negativních dopadů úsporných opatření v nejvíce postižených resortech (školství, zdravotnictví, doprava, apod.)
- dražbou emisních povolenek nedojde ke zvýšení cen elektřiny
- všechny členské evropské státy budou emisní povolenky povinně dražit, konkurenceschopnost ČR v oblasti energetiky tedy nijak neutrpí
- plánované investice do snižování emisí skleníkových plynů jsou motivovány především technickým stavem stávajících zařízení a zpřísněnou environmentální legislativou, nikoliv existencí bezplatných povolenek, s nejvyšší pravděpodobností tedy nebudou ohroženy
- bezplatné povolenky si výrobci elektřiny nemohou žádným způsobem nárokovat, naopak příslušné právní předpisy předpokládají, že vláda o ne/přidělení povolenek rozhodne až po zvážení svých rozpočtových priorit

Z podkladů Ekologického právního servisu Edvard Sequens

Poděkování Janu Stráskému

Další měsíc na Šumavě se nesl ve znamení opatrných jednání obou stran sporu, která v jeho průběhu vystřídala ukončenou blokádu. Ministr Tomáš Chalupa tvrdošijně opakuje, že všechno vyřeší nový zákon, jehož podoba je ovšem ve hvězdách. Ani místo samotné blokády není příliš přehledné. Jisté je, že se novému vedení Správy Národního parku Šumava podařilo pokácet značnou část stromů v blokované oblasti. Prozatímní ředitel Jan Stráský zjevně u Ptačího potoka testoval, co všechno mu projde. A s výjimkou hlasitě zvažovaného použití harvesterů mu toho prošlo opravdu hodně.

Při pohledu zvenčí se nelze ubránit dojmu, že „Jan Stráský & his melody boys“ k dialogu s druhou stranou nepřistupují s přílišnou snahou o dohodu. Byli k němu v podstatě dotlačeni, ačkoli si ověřili, že jejich současné postupy mají neotřesitelné politické krytí od krajských hejtmanů přes ministra životního prostředí až po hradní partu Václava Klause. Nezáviděníhodná je i pozice účastníků blokády, bez jejichž osobní statečnosti by samozřejmě žádná jednání neprobíhala. Lidsky bude velmi obtížné zachovat chladnou hlavu, když sedíte za jedním stolem s lidmi, kteří vám běžně spílají v médiích a poslali na vás zásahovou jednotku policie.

Mezitím na samotné správě probíhá skrytý boj o její podobu. Jeho nejviditelnější částí byla čistka v nejvyšším vedení, která proběhla už krátce po nástupu prozatímního ředitele. Na správu později nastoupil nový personalista, bývalý poručík StB Jiří Milička, který byl pověřen pohovory s pracovníky správy. Můžeme třikrát hádat proč. V památné bitvě nechal také zlikvidovat nástěnku s ideologicky podvrtnými výstřižky z novin a časopisů, v nichž se psalo o dění na Šumavě. Poté, co o minulosti nového personalisty referoval server Česká pozice, musel pan Milička v srpnu zase odejít. I na mrtvého brouka Tomáše Chalupu to už bylo příliš, takže si s Janem Stráským vážně pohovořil po telefonu.

Přesto je třeba panu Stráskému za jednu věc poděkovat. Podařilo se mu v míře dříve nevídané sjednotit proti sobě početnou opozici. Najednou přestávají být důležité nálepky jako „radikální“ a „umírněný“. Nevládky, studenti, vědci a další občané nesouhlasící s nově dosazeným vedením národního parku totiž vidí, že se stejně ocitli v jednom pytli, kam je naházel Jan Stráský podporovaný svými politickými přímluvci. Šumavská blokáda nezabránila pokácení podstatné části označených stromů. Její mocenské potlačení s pomocí policie (dosud víceméně ignorující veřejně přiznané porušování zákona druhou stranou) však zvedlo ze židlí mnoho dalších lidí, byť se třeba blokády nemohli nebo nechtěli zúčastnit. Šumavské drama nekončí, jen se přehouplo do dalšího dějství.

Jiří Řehounek

Skončí řízení inspekce životního prostředí za kácení na Šumavě pokutou?

- I. zóna
- II. zóna
- vykácená oblast
k 17. srpnu 2011

Nové vedení národního parku na Šumavě kácelo vzácné lesy u Ptačího potoka – v místech, která v létě před dřevorubci hájily stovky lidí – v rozporu se zákonem a Česká inspekce životního prostředí mu za to chce dát pokutu. Dramatický zvrat vyplývá z dopisu, který Hnutí DUHA od inspektorů obdrželo. „ČIŽP uzavřela kontrolu v předmětné lokalitě se závěrem, že zahájí správní řízení podle ust. § 88 odst. 2 písm. n) zákona o ochraně přírody a krajiny, v jehož průběhu bude posouzen rozsah a významnost změn ve struktuře a funkci ekosystémů v předmětné lokalitě a také významnost změn biotopu tetřeva hlušce.“

V řízení o uložení pokuty bude nyní ČIŽP zkoumat rozsah poškození vzácné přírody na Ptačím potoce. Správa parku

může dostat pokutu až ve výši dvou milionů korun. Stanovisko inspekce potvrdilo argumenty Hnutí DUHA a Ekologického právního servisu. Současné vedení národního parku nemělo k vykácení tisícovek stromů speciální povolení. Svým počínáním porušilo zákon a drasticky poničilo vzácný horský les, který je mimo jiné domovem vzácného tetřeva hlušce.

Lidé, kteří bránili stromy před kácením, změřili pomocí GPS, že dřevorubci u Ptačího potoka poškodili celkem přes 32 hektarů lesa. Sama inspekce v dopise uvedla, že některé z vykácených ploch jsou větší než pět hektarů.

Ředitel Stráský místo zastavení nelegálního kácení poslal proti lidem, kteří mu bránili, policejní jednotky, jejichž zásah přišel daňové poplatníky na více než milion korun. Nyní je i postupem České inspekce životního prostředí potvrzeno, že účastníci blokády byli v právu, když se svou přítomností snažili zabránit nelegálnímu kácení a fakticky suplovali kontrolní roli státu.

Jaromír Bláha z Hnutí DUHA řekl: „*Je to dramatický zvrat. Inspekce potvrdila, že kácení vzácných lesů na Ptačím potoce bylo po celou dobu ilegální. Budeme pečlivě sledovat, jestli někdo na inspektory nedělá politický nátlak během řízení o udělení pokuty.*“

Petr Machálek, ředitel Hnutí DUHA sdělil: „*Ředitel parku Jan Stráský a jeho náměstek Jiří Mánek celé léto bez ostychu balamutili veřejnost, že devastace lesa na Ptačím potoce je schválena a v pořádku. Přitom byla ilegální. Měli by se omluvit všem lidem, kteří bránili vzácnou šumavskou přírodu a na které posílali policii.*“

Právníčka EPS Markéta Cooiman řekla: „*Postup České inspekce životního prostředí jednoznačně vítáme, je to ostatně poprvé, co některý ze státních orgánů uznal vážná pochybení při kácení v národním parku Šumava. Věříme, že celá záležitost bude inspekcí řádně a transparentně prošetřena. Zásah inspekce bohužel přichází až ve chvíli, když již byli na vzácném šumavském lese způsobeny nevratné škody. I přesto je zcela žádoucí a mělo by být v právním státě standardem, aby za takového porušení zákona a znehodnocení přírody nesly kompetentní osoby odpovědnost.*“

Tisková zpráva Ekologického právního servisu a Hnutí DUHA

Evropská komise dala českým nevládním organizacím za pravdu

Vláda ČR by měla urychleně doplnit národní seznam evropsky významných lokalit v síti Natura 2000. K důslednější ochraně 27 typů přírodních stanovišť a deseti evropsky významných druhů vyzvala Českou republiku Evropská komise. Nevládní organizace sdružené v Koalici pro Naturu 2000 proto žádají ministra životního prostředí Tomáše Chalupu, aby bez zbytečných odkladů zajistil ochranu těchto přírodních fenoménů v požadovaném rozsahu. Pokud tak včas neučiní, mohou nenávratně zmizet některé unikátní části dosud nepoškozené přírody s celoevropským významem.

Evropská komise dala za pravdu českým nevládním organizacím a oficiálně potvrdila nedostatky při navrhování evropsky významných lokalit. „Kromě několika dílčích doplnění je nejzávažnějším nedostatkem nevyhlášení dvou evropsky významných lokalit – Labské údolí a Slavíkovy ostrovy,“ řekl Ing. Vlastimil Karlík z Arniky. Komise však pro doplnění neurčila žádný pevný termín, pouze doporučuje, aby jmenované lokality byly chráněny co nejdříve. „Ministr Tomáš Chalupa by neměl s přípravou podkladů pro urychlené schválení nových lokalit vládou nijak otálet. Je totiž možné, že betonáři budou rychlejší, a pak již nebude co chránit,“ obává se Karlík.

Nevládní organizace sdružené v Koalici pro Naturu 2000 provedly analýzu novelizovaného národního seznamu evropsky významných lokalit. Na jejím základě došly k závěru, že požadavky na doplnění nebyly dostatečně splněny a došlo k porušení principů. Odborníci a neziskové organizace proto zaslali v květnu minulého roku stížnost Evropské komisi, která se začala problémem zabývat. Komise podpořila návrhy nevládních organizací prakticky ve všech významných případech. Pro osmnáct typů přírodních stanovišť a druhů bude muset Česká republika vyhlásit nové lokality nebo rozšířit stávající, sedm přírodních fenoménů

postačí doplnit mezi předměty ochrany v již chráněných lokalitách. Pro deset stanovišť a druhů není dostatek podkladů, bude tedy třeba provést další průzkumy.

Letos v březnu se v Průhonicích uskutečnil tzv. biogeografický seminář. Cílem tohoto dvoudenního jednání mezi ČR a Evropskou komisí bylo posoudit splnění odborných kritérií pro jednotlivé druhy a lokality. Posuzovalo se také, zda je daný fenomén dostatečně chráněn v určitém regionu. Kromě zástupců nevládních organizací, Ministerstva životního prostředí ČR a Agentury ochrany přírody a krajiny se jednání účastnili zástupci Evropské komise, Evropského tematického střediska (což je odborné pracoviště, které připravuje odborné podklady týkající se Nature 2000), nezávislý odborník z akademické sféry a zástupkyně Evropského sdružení vlastníků půdy.

Tiskovou zprávu Koalice pro Naturu upravil Jiří Řehounek

Proběhl orientační entomologický průzkum Pískovny V Holi

Koncem loňského roku navrhla Calla registraci Významného krajinného prvku (VKP) Pískovna V Holi. Lokalita leží v těsné blízkosti Strakonice a je významným útočištěm břehulí říčních (letos dokonce jejich největším hnízdištěm v jižních Čechách) a obojživelníků, např. chráněné kuňky ohnivě.

Pískovna pochopitelně hostí také množství zajímavých bezobratlých živočichů, z nichž nejdůležitější je patrně výskyt majky obecné, jejíž početnost snad nemá v širokém okolí obdobu. Majky jsou jedovatí brouci, kteří mají velmi složitý vývin (tzv. hypermetamorfózu). Larva má několik na sebe navazujících stadií a je vázaná na

hnízda samotářských včel, kterých je právě ve strakonické pískovně velké množství. Také výskyt majek byl jedním z důvodů, proč jsme registraci VKP navrhli a podpořili tak místní organizaci ČSOP, která tak učinila již dříve.

Orientační entomologický průzkum zaměřený na suchozemské brouky prováděl pro Callu v roce 2011 František Grycz. Mimo jiné potvrdil výskyt velké populace majky obecné. Naopak příbuzná majka fialová nalezena nebyla a zprávy o jejím výskytu bude nutné doložit. Z dalších druhů stojí za pozornost ještě chráněný střevlík Scheidlerův, který se ovšem v jižních Čechách vyskytuje častěji.

Pískovna V Holi je z hlediska ochrany přírody velmi důležitou lokalitou a status VKP je rozhodně nutným minimem pro její ochranu. Zároveň ji však můžeme brát jako příklad člověkem vytvořeného (někdo by spíše napsal „zdevastovaného“) území, kde extenzivní těžba písku s ochranou přírody, ale naopak při respektování jednoduchých pravidel prospívá ohroženým druhům.

Jiří Řehounek

Motýli po pětadvaceti letech

Díky svým malým dětem se v posledních letech občas opět dostávám na hřiště, kde jsem trávil podstatnou část dětství. To když přijedeme na návštěvu nebo na prázdniny k mým rodičům. Říkalo se tomu místu „Hlíňák“ nebo „Na hliňáku“, protože tam dříve skutečně těžili hlinu pro dnes již zaniklou cihelnu. Jako malý kluk ještě pamatuji v posledním dolíku po těžbě vodní hladinu. Jenomže to už naplno probíhala rekultivace, v tomto případě navážení odpadních materiálů kdovíodkud. Nakonec byl navršen škvárový kopec na sánkování a onen dolík zavezli místní i přespolní odpadky ze zahrádek.

Právě tady jsem začínal s entomologií, takže mám k tomu místu poněkud osobnější vztah. Vlastně to není biologicky nijak zajímavá lokalita a zpětně si uvědomuji, že kdyby tam zůstal ten „hliňák“, asi bych tam učinil mnohem zajímavější objevy. To ale začínající entomolog na pomezí mateřské a základní školy neřeší. Navíc to byla jediná oáza „divočiny“ mezi poli, zástavbou a Kovošrotem. Takže jedna z mých prvních „vědeckých prací“ se logicky věnovala Hlíňáku, když jsem tu v 8. třídě ZŠ zpracoval „komplexní biologický průzkum“ jako samostatnou práci v rámci biologické olympiády.

Letos v srpnu jsem v Hlíňáku častěji vozil kočárek s mladší Julinkou, nebo připravoval program pro staršího Jáchyma. Jakkoli jsem samozřejmě nemohl opakovat své dětské výzkumy, existuje jedna skupina hmyzu, u níž je poměrně jednoduché udělat orientační faunistický průzkum i při drncání kočárku – denní motýli. Ačkoli mám samozřejmě pochybnosti o svých determinacích modrásků a okáčů z doby před čtvrtstoletím, poměrně dobře se můžu spolehnout na počet tehdy zjištěných druhů. I když vezmu v úvahu, že tam dnes trávím podstatně méně času, nemile mě překvapil právě počet pozorovaných druhů. Za celý měsíc jich bylo jen osm, zatímco moje epochální práce z biologické olympiády obsahuje devatenáct motýlích jmen. Schválně jsem ten psacím strojem tvořený text vyhrabal ze dna šuplíku. Zjistil jsem, že zmizely i druhy, které jsem jako dítě považoval za běžné, např. okáč bojínkový nebo bělásek zelný.

To ale není všechno. Jen dva druhy motýlů se dnes dají „Na Hlíňáku“ označit za běžné, ostatní jsem vídal vzácně, tři dokonce pouze jednou jedinkrát. Dramaticky ubylo nejen druhů, ale hlavně jedinců motýlů. Kdybych do Hlíňáku přišel před těmi pětadvaceti lety, nachytl bych za jeden den celou sbírku motýlů. A přitom se zase tolik nezměnilo. Stromy trochu povyroستly a přibylo křídlatky, na kterou to ovšem všechno hodit nemůžu.

Jedna věc je, když nám Martin Konvička na Zeleném čtvrtku vypráví, jak u nás vymírají denní motýli. Za tou suchou statistikou se samozřejmě skrývají konkrétní osudy motýlích druhů. I mně je nesmírně líto, jak nám před očima mizejí poslední populace okáče metlicového, a naštvalo mě, když jsme banální chybou přišli o žluťáčka barvoměnného. Ale ten Hlíňák se mě dotýká tak nějak víc, i když vlastně z hlediska ochrany přírody o mnoho nejde. Na konkrétním příkladu se tu však i bez složitých studií a statistického vyhodnocování potvrzuje, že u nás ubývá i tzv. běžných druhů. A že ve fragmentované krajině záleží na každém kousku zeleně s bělásky a modrásky.

Jiří Řehounek

Pašerákem snadno a rychle

Okurkové sezóně letos vévodilo zpravodajství ze Šumavy, takže poněkud zapadla další zpráva o českých „pašerácích“ přírodního bohatství. Tentokrát si na české broučkaře došlápli Turci. Není to poprvé a určitě ani naposledy. Nechci hodnotit tento konkrétní případ, protože o něm vím pouze to, co prosáklo do českých médií. Což je zoufale málo – prý se u nich našlo 48 „převážně vzácných druhů hmyzu, včetně včel, cikád, bzučivek, švábů či slunéček“, jejichž poněkud virtuální hodnota činí podle tureckých úřadů neuvěřitelných 5,25 milionu korun. Podle turecké policie šlo o „detailně vymyšlenou a provedenou pašeráckou akci“ nebo „největší akci v pašování hmyzu ze země“. Jak jednoduše se dá zbohatnout, že?

Skutečností zůstává, že v řadě států se zákony na ochranu přírody zpřísňují tak dokonale, že ve skutečnosti mohou přírodě (nebo minimálně jejímu poznání) uškodit. Skutečná ochrana přírody totiž musí vycházet z hodnověrných dat, která profesionální ochránci přírody a vědci nedokážou obvykle shromáždit sami. Pomáhají jim v tom zanícení amatéři, kteří se na víkend vytrácejí sbírat hmyz do zbytků české přírody a o dovolené se trmácejí do nejnemožnějších končin světa, aby tam pro vědu objevili nový druh střevlíka.

Jistě i mezi amatérskými entomology se najdou takoví, kteří neváhají lokalitu vzácného druhu vydrancovat. Omluvou pro ně mohou být dvě věci. Až na malé výjimky nejsou sběratelé schopni hmyzí druh efektivně vyhubit, takže jejich perzekuce nemá obvykle smysl. Tato omluva je ovšem minimálně z etického hlediska dosti sporná. Druhá námitka, která problematizuje represivní politiku vůči amatérským biologům, je závažnější. Stává se, že čeští nadšenci vysbírávají brouky těsně před zánikem jejich prostředí – za řevu motorových pil nebo pod vršící se skládkou odpadů. Vysbírání brouci pak znamenají z vědeckého hlediska větší užitek, než ti pohřbení pod skládkou.

Je nabíledni, že v zájmu dobrého řešení by měly v tomto případě ustoupit obě strany. Státní ochrana přírody (potažmo legislativa a exekutiva) by neměla sahat k nesmyslným represím. Amatérští i profesionální

entomologové by se na oplátku měli snažit o maximální legalizaci svého počínání. Žádost o výjimku ke sběru hmyzu v konkrétní rezervaci není až tak složitý slohový útvar. Rozumí se samo sebou, že v takovém systému entomolog dodává ochranáři seznam nalezených druhů s poznámkami k jejich ohrožení a ochraně, které jsou obratem využity k vylepšení plánu péče. Musím to zaklepat, ale v řadě případů to zatím alespoň v ČR funguje. Dnešní Turecko, ale i sousední Slovensko mají jinou pověst. I kdyby se jednalo pouze o jednotlivé excesy, začíná se o nich mluvit jako o zemích nebezpečných pro sběratele. „Na Slovensko už nejezdím, nestojí to za to,“ uslyšíte dnes často od slušných entomologů. Přitom není žádným tajemstvím, že podstatnou část informací o slovenské (ale i turecké) hmyzí fauně posbírali právě Češi.

Podstatou pašeráctví je podle mého názoru snaha o nezákonné obohacení pašeráka. A tuhle podstatu většina českých entomologů prostě nesplňuje, neboť na své zálibě obvykle trátí finančně i časově. Kdyby ty svoje hmyzáky v Turecku snědli nebo rozšlapali na maděru, nic by jim nehrozilo. Nepřiměřená represe se navíc nedotkne jen jich, ale i běžných turistů vracejících se z dovolené, kteří nerozeznají tesaříka od střevlíka. Z Turecka se totiž nesmějí vyvážet ŽÁDNÉ přírodniny. Takže kdo jsi bez viny, hod' po entomologovi kamenem. Nesmí se ovšem jednat o kámen z turecké pláže, protože to by mohl být kontraband.

Jiří Řehounek, autor je entomolog a ke střetu zájmů se dobrovolně přiznává

Zelené čtvrtky do konce roku 2011

Ve spolupráci s Rosou jsme pro Vás nachystali další, podzimní balíček besed v českobudějovické galerii Měsíc ve dne, kde se takto potkáváme už desátým rokem. Stále třetí čtvrtek v kalendářním měsíci, čas začátků se na přání většiny účastníků ustálil na šesté hodině večerní.

Již 15. září můžete přijít na besedu o nesnesitelné lehkosti nakupování, tajemství nízkých cen a tricích reklamy pod názvem „Jak nás klame reklama“. Z Brna na ni přijede Milan Štefanec, expert na problematiku velkých nákupních center z o.s. Nesehnutí. 20. října se pak dozvíte, proč jsou i nevzhledná a svým obsahem pro člověka nebezpečná odkaliště, důležitá z hlediska ochrany biodiverzity. Na 24. listopad, v dostatečném předstihu před vánočními svátky jsme vybrali téma „Jak správně nakupovat hračky“. Nu a 15. prosince, vás snad dostaneme na jméno profesorky Hany Šantrůčkové a téma šumavských smrčín. Zvláště poté, co se s nimi v posledních měsících děje.

Již nyní nám můžete navrhnout téma nebo osobnost, se kterou byste rádi besedovali v roce 2012. Spolu s kolegy se těším na viděnou na již naplánovaných setkáních.

Edvard Sequens

Letní drobnůstky z Budějovic a okolí

Nejen plněním projektových aktivit je člověk pracující v ekologické organizaci živ. Život mu zpestřují další drobnější záležitosti vzniklé buď z podnětu občanů nebo vlastního aktivismu. Z letošního léta vybírám:

Přesun značky. Znenadání se před sousedním domem, kde sídlí Calla, objevila dopravní značka upozorňující na vyhrazené parkování pro naše nové sousedy, firmu na děláni dětí Pronatal. Pomíjím, jak se v našem městě získávají nedostatková parkovací místa, ale co zarazilo, byla agresivita k akátu. Značka se mu dotýkala jeho teprve se rozrůstající koruny a byla zahrabána do rabátka pro něj určeného a jeho kořenového systému. Po upozornění odboru životního prostředí Magistrátu došlo k rychlému přesunu na kraj chodníku, jak je to obvyklé jinde. Škoda jen, že nestačí vodorovné dopravní značení a město hyzdí další cedule.

Kolik stály akáty? Vzhledem k poničení akátů řezem na hlavu, k němuž došlo v letošní roce, přestože byl vysazen druh „Umbraculifera“, s omezenou malou korunou dorůstá šířky a výšky okolo 2 m, která nemusí být seřezávána, jsme se pídili po ceně, kolik vlastně vysazení těchto stromů v naší Šrámkově ulici stálo. Žel nepodařilo se, podle Magistrátu, ač se stavba konala v roce 1999 až 2000, byla dokumentace skartována.

Jírovice u viaduktu. Přestože Magistrát standardně dává jako jednu z podmínek stavebního povolení žadatelům ochranu vzrostlé zeleně během stavby, sami si na mnoha místech můžete všimnout, jak je toto v praxi dodržováno. Což souvisí i s kontrolou. Všem na očích pak byly stavební práce u železničního viaduktu na Rudolfovské, který se rozšiřoval o lávku pro pěší coby příprava na větší rekonstrukční práce v roce 2012. Vzrostlý jírovec těsně u podjezdu bohudík zůstal, ale na decimetry od něj se pohybovala těžká technika – jeřáby, bagry, nákladáky. Naštěstí ho nepoškodila. Ale teprve na náš zásah přes Českou inspekci životního prostředí byla naplněna podmínky povolení a kmen po zbytek prací obedněn.

Ne takové štěstí měly ostatní jírovce směrem ke Skuherskému ulici. V průběhu sečení čtyřem z nich neschopný pracovník poškodil sekačkou kůru až na dřevo. Velké rány byly viditelné přes celou čtyřproudovku. Ale opět až náš zásah vedl k jejich ošetření. Zda byl nějak postižen i původce zranění, jsme se nedozvěděli.

Rorýsi v Baarovce. Když jsme zjistili, že se snímají balkony a staví lešení u bloku panelových domů na křižovatce Baarovy a Lipenské ulice, kde i toto léto poletovalo hejno rorýsů, poptali jsme se úřadů, zda o tom vědí. Nikoliv, další vlastníci domu, kteří si nechtěli komplikovat život. Ale díky spolupráci s Krajským úřadem Jihočeského kraje došlo k omezení prací v nejvyšším patře, kde ve škvírách nacházejí rorýsi svůj nový domov namísto skal a to až do doby jejich odletu na zimoviště. Vlastníci také slíbili zachování 66 otvorů pro jejich hnízdění, což budeme moci ověřit časem.

A kam že to naši rorýsi létají na zimu? Někam na jih Afriky, ale prý se to kupodivu moc neví. Proto byla skupina ptáků z Peček na Kolínsku vybavena geolokátory a pokud se vrátí, tak se příští rok zřejmě dozvíme více. O projektu se dočtete tu: <http://www.birdlife.cz/index.php?ID=2159>.

Ovčácké slavnosti v Borovanech. Z jiného soudku byla účast Cally v mém podání na letošních Ovčáckých slavnostech 7. srpna, které pořádala Rosa. Konaly se kousek od našeho domu, takže nebyl velký problém vybavit se improvizovaným stolečkem, dovézt z kanceláře materiály na rozdávání a prožít příjemný den s řadou inspirujících setkání. A i ten zájem o publikace a naši práci byl mnohem větší, než se již stává zvykem v Budějovicích.

Edvard Sequens

Torza jsou krásná! Očima Lenky Pužmanové

V předposledním díle našeho seriálu vzešlého z fotosoutěže „Torza jsou krásná!“ bych vám rád představil snímky, které do své první desítky (vlastně jedenáctky) zařadila dvorní grafička Cally Lenka Pužmanová. S jejím grafickým stylem se můžete již několik let setkat na většině našich publikací, kterým to dle všeobecného ohlasu velmi prospívá. A jak se můžete přesvědčit na www.myslenka.info, Lenka se věnuje také malbě a fotografii. Takže když jsme sestavovali porotu pro fotosoutěž, s jejím oslovením jsme ani trochu neváhali.

A ještě poznámka k té první jedenáctce. Lenka Pužmanová v sobě nezapřela hravou grafičku, když kromě svého „top ten“ připsala k hodnocení: „Navrhuji udělit zvláštní cenu Kristíně Hitkové. Je to jiné pojetí, kreativní přístup, vlastní zásah; evokuje pohádkovost, příběh...“ I tuhle fotku si dnes můžete prohlédnout.

Jiří Řehounek

Ondřej Caletka, Větve

Jan Miklín, Lánské louky před svítáním

Jan Watzek, Krušné hory

Kristína Hitková, Skryša

Růžena Švecová, Šumavské detaily 3

Aleje nemohou za dopravní nehody

Riziko dopravních nehod nemá žádnou souvislost s množstvím nebo hustotou alejí podél silnic. Dokazuje to nejnovější studie publikovaná ve Francii. Přestože v České republice podobná analýza neexistuje, lze předpokládat, že výsledky se nemohou zásadně lišit. Charakter okresních silnic i alejí je totiž prakticky totožný. Studii dnes představilo sdružení Arnika, které kritizuje legislativní návrh ministerstva dopravy. To chce usnadnit kácení stromů podél silnic a znovu zavést pro silničáře výjimku ze zákona. Argumentuje přitom právě nebezpečností stromů pro silniční provoz.

„Ministerstvo dopravy by mělo přehodnotit své plány nebo předložit objektivní analýzu, která potvrdí, že aleje jsou rizikem pro bezpečnost silničního provozu. Jak ukazují výzkumy z Francie, přítomnost nebo hustota stromů podél silnic nemá žádný vliv na počet dopravních nehod,“ uvedla mluvčí sdružení Arnika Zora Kasiková.

Francouzská studie vychází ze vzorku 43 z celkem 96 departementů (okresů) ze sedmi různých regionů. Týká se okresních silnic, které odpovídají našim okresním silnicím II. a III. tříd. Na základě údajů francouzského Úřadu pro sledování bezpečnosti silničního provozu (ONISR) sestavili výzkumníci grafy, které srovnávají indikátor nehodovosti s počtem alejí. Bylo zjištěno, že mezi těmito dvěma hodnotami neexistuje žádný vztah. Podobné srovnání pak provedli pro údaj o hustotě alejí. Ani v tomto případě se však nepotvrdilo, že by silniční stromořadí měla jakýkoliv vliv na riziko dopravních nehod.

Výzkum přinesl i některé překvapivé závěry. Ukázalo se, že v krajích Val-de-Marne a Hauts-de-Seine mají aleje dokonce pozitivní dopad na bezpečnost silničního provozu. Ačkoliv v těchto regionech je desetkrát vyšší hustota alejí než v jiných oblastech Francie, riziko dopravní nehody je zde třikrát nižší.

Třetím kritériem, na které se zaměřil francouzský výzkum, byla vzdálenost stromů od vozovky. Silničáři považují za takzvanou bezpečnostní zónu čtyřmetrový pruh podél vozovky. Výzkum proto porovnal riziko dopravních nehod s četností výskytu alejí blíže než zmíněné čtyři metry od silnice. Ani zde nebyla nalezena žádná spojitost.

Francouzští vědci tvrdí, že rizika dopravních nehod je možné omezit lépe než kácením alejí: je třeba snížit objem individuální automobilové dopravy posílením dopravy hromadné. Poukazují také na stanovisko Francouzské akademie politických a sociálních věd, které uvádí: „Bylo by naprosto nesmyslné snížit počet alejí, tak jak to někteří navrhuji (...), aby se snížilo nebezpečí na silnicích.“

V roce 2007 vznikl audit posuzující lokální bezpečnost silničního provozu. Doporučil odklon od kácení alejí a zaměřit se na vzdělávání řidičů směrem k bezpečnému – jak říkají Francouzi „poklidnému“ – řízení vozidel.

Aleje mnohem lépe než dopravní značky označují zatáčky, křižovatky či vjezdy k aglomeracím. Zvyšují možnost předvídat, kterým směrem silnice povede dále v krajině, a to nejen za běžných podmínek, ale také v mlze, při sněžení či v noci. Vnímání rychlosti je také ovlivněno pozicí stromů podél silnic. Uměle je možné toto vnímání ovlivnit snižováním vzdálenosti mezi jednotlivými stromy, což má také vliv na postupné snížení rychlosti řidičů.

V 19. století si francouzští autodopravci ve své petici stěžovali, že „vysazování stromů podél cest vykazuje mnoho nedostatků, a že v noci či při hustém sněžení nejsou silnice nijak ohraničeny, což pro cestovatele znamená mnoho otřesných nehod. Ti, kteří se k tomuto prohlášení připojují, požadují, aby podél silnic byly za každou cenu vysázeny stromy všude tam, kde chybějí.“

Tisková zpráva Arniky – Centra pro podporu občanů

Celý překlad odborného článku: <http://arnika.org/aleje-a-bezpecnost-na-silnicich-ve-francii>

Stránky Arniky věnované alejím: <http://arnika.org/aleje>

Alej roku 2011

Projíždíte na svých cestách krajinou bez zájmu se zrakem zahleděným do sebe, anebo se rádi necháte potěšit něčím zajímavým a krásným, třeba nádhernou alejí? Pak právě pro Vás připravila Arnika anketu Alej roku 2011.

Nominujte zajímavou, krásnou, ohroženou nebo jednoduše vaši oblíbenou alej tím, že ji vyfotografujete a pošlete elektronicky do Arniky. Z vašich fotografií bude sestavena anketa, ve které budete moci sami hlasovat webových stránkách k Aleji roku

2011. Nejkrásnější fotografie nominovaných alejí budou odměněny řadou cen - pro první tři místa jsou připraveny dárkové poukazy v hodnotě 1500, 1000 a 500 Kč na nákup fotografických služeb v Centru FotoŠkoda v Praze, dále knižní tituly o stromech od PhDr. Marie Hruškové, alejové publikace Arniky a další ceny.

Jak přihlásit alej do ankety?

Vyfotografujte vaši oblíbenou alej – musí se jednat o oboustranné stromořadí podél silnice či cesty. 1-3 fotografie s potřebnými údaji odešlete pomocí [webového formuláře](#).

Fotografie posílejte nejlépe v originálním rozlišení a ve formátu JPEG. Minimální rozlišení fotografie by mělo být alespoň 800 pixelů na delší straně (max. velikost souboru 3 MB). U jiných formátů a menších rozměrů neručíme za přijetí fotografií do soutěže. Je možné nám zaslat i snímky v tištěné podobě poštou, provedeme jejich naskenování.

Nominace posílejte nejpozději do 15. října 2011. Hlasování proběhne od 16. října do 30. listopadu 2011 na těchto stránkách: <http://arnika.org/alej-roku-2011> . Slavnostní vyhlášení vítězné aleje s oceněním nejlepších fotografií se uskuteční začátkem prosince 2011.

Záštitu nad soutěžní anketou Alej roku 2011 převzali členové petičního výboru petice Zachraňme stromy PhDr. Marie Hrušková, spisovatelka píšící o památných stromech, a PhDr. Přemek Podlaha, CSc., moderátor a publicista.

Případné dotazy zasílejte na e-mailovou adresu alejroku@arnika.org .

Z webu Arniky vybral Edvard Sequens

Vyšší recyklace by ušetřila obcím Jihočeského kraje 33 milionů korun

Kolem 33 milionů korun by na poplatcích za skládkování mohly ušetřit obce Jihočeského kraje, pokud ministr životního prostředí v novém zákoně zajistí, aby recyklace postupně stoupla na úroveň Německa. Vyplyvá to z nových propočtů, které udělalo Hnutí DUHA. Ekologická organizace navrhuje, aby obce, které hodně třídí, byly ještě více zvýhodněny tím, že dostanou takzvanou recyklační slevu: nižší poplatky za skládkování zbytkového odpadu.

Obce Jihočeského kraje podle posledních statistik ročně zaplatí 96 milionů korun jenom v zákonných poplatcích za skládkování 193 tisíc tun odpadků. Naprosto zbytečně: pokud ministr životního prostředí Tomáš Chalupa v novém zákoně o odpadech zajistí, aby recyklace v Jihočeském kraji stoupla ze současných dvaceti čtyř na padesát procent – tedy na stejnou úroveň jako v Německu, obce ušetří dvě třetiny poplatků, jež hradí za skládkování. Města a obce v celé republice dohromady by mohla ušetřit asi 700 milionů korun. Ministerstvo životního prostředí přípravy nového zákona o odpadech právě dokončuje.

Hnutí DUHA navrhuje, aby součástí nového zákona byla takzvaná recyklační sleva: obce, které hodně recyklují, a produkuje tedy málo odpadků, budou mít nižší sazbu poplatku za skládkování zbývajícího odpadu v popelnících. Recyklační sleva by motivovala obce, aby po vzoru úspěšných evropských sousedů rodinám usnadnily třídění – takže separovat odpad bude nejen správné, ale také snadné. Mohou také umožnit domácnostem, aby třídily takzvaný bioodpad: zbytky z kuchyně či trávu a listí ze zahrad.

Česká republika recykluje asi 20 procent komunálního odpadu. Ale například Německo stejně využívá polovinu veškerého odpadu, Nizozemsko 60 procent a belgické Vlámsko dokonce 72 procent. Česká ekonomika proto každoročně vyhazuje na skládky nebo spaluje kvalitní recyklovatelné suroviny za 3 miliardy korun.

Ivo Kropáček, vedoucí programu Odpady v Hnutí DUHA, řekl: „Jsou to naprosto zbytečně vyhozené peníze nás všech. Pokud recyklace stoupne na úroveň úspěšných evropských států, jako je Německo, obce a potažmo občané na poplatcích za skládkování ušetří milióny. Ministr Chalupa by proto měl do nového zákona o odpadech zařadit takzvanou recyklační slevu – obce, které hodně recyklují, budou mít menší sazbu poplatků. Pro radnice a obecní úřady musí být výhodné pomáhat domácnostem, aby třídit bylo nejen správné, ale také snadné.“

Tisková zpráva Hnutí DUHA

Strípky Cally

Seriál o lidech a Calle aneb Jak to všechno bylo

díl IX. Eda

Milé čtenářky a čtenáři, náš seriál se přehoupl do poslední čtvrtiny. O kom že si budete moci v tomto čísle přečíst? Je to můj dlouholetý kolega, člen výboru a bývalý předseda sdružení Eda Sequens. Za dobu, co Edu znám, a je to neuvěřitelných 15 let, jsem poznala, že je to člověk, který dovede velmi tvrdě pracovat. Občas mám pocit, že snad ani nepotřebuje odpočívat. Ale spíše není čas na odpočinek, vždyť je kolem tolik věcí, situací a případů co se hlásí o nápravu nebo alespoň o pošťouchnutí tím správným směrem. Od Edy jsem se naučila a stále učím, být upřímná a to hlavně sama k sobě, přijmout věci tak jak jsou i jak je důležité splnit věci, které slíbím.

Edovi bych ráda popřála energii, sílu a chuť do další práce, víru v to, že naše práce má smysl a hlavně kopu podpořených projektů.

Romana Panská

O Calle jsem se poprvé doslechl někdy na začátku devadesátých let v souvislosti s Temelínem, ale blíže jsem se s expertní činností Dalibora Stráského, který byl pro mne dlouho jejím jediným známým představitelem, poznal až někdy kolem roku 1995. V té době jsem totiž v dresu dnes již neexistující Nadace proti atomovému nebezpečí začal budovat Informační centrum ENERGIE v centru Českých Budějovic (čas již odvál i ono infocentrum). A právě Daliborovi vděčím za přestup do kanceláře Cally v roce 1997, která v té době po odchodu spolunájemníka expandovala do celých kancelářských prostor původního bytu v přízemí Fráni Šrámka 35. Tady jsem poznal i účetní duši sdružení Romanu Šimovou (nyní Panskou) a posléze pozvolna začali přibývat a zase ubývat další kolegové a kolegyně. Ač jsem si od té doby pracovní na kus úvazku odskočil tu na Ministerstvo životního prostředí (jako poradce), tu na Úřad vlády (do Pačesovy komise), tak v Calle „kroutím“ už čtrnáctý rok. Až se podivuji, že mi inventarizační komise nechce přidělit číslo. Služebně starší je tu po Romaně již jen můj pracovní stůl a třeba také malba stěn v naší kancelářské místnosti, kterou raději zakrýváme plakáty ☺.

Z toho, že jsem byl doposud Calle věrný, plyne, že mně práce, kterou tu dělám, stále přijde smysluplná a obohacující. Ne tedy lehká, byť vyčerpává převážně psychicky, ale nutící učit se nové věci, přinášející nové informace a řadu zajímavých setkání. Není to zaměstnání od-do, naopak polykající mnohem více času, než je běžný pracovní úvazek. Ale zároveň práce umožňující dostatečnou míru svobody a kreativity. Současně spojená se zodpovědností. Po definitivním odchodu Dalibora Stráského do vládních služeb jsem se v roce 2000 stal předsedou sdružení se vším, co tahle funkce přináší. Na své kůži jsem si také ověřil platnost jedné poučky, že množství manažerské práce neroste lineárně s počtem zaměstnanců, ale v jistém okamžiku se zvýší skokem. A to i v případě, kdy podřízení jsou spíše kolegové. Víím, že pro mne šéfovská židle není to pravé ořechové a tak jsem ji po osmi letech služby rád předal Romaně Panské, abych se zas naplno mohl věnovat odborné práci na projektech, které je i tak více než dost.

Za těch uplynulých 14 let, co rozdávám vizitky Cally, jsme spolu s kolegy nejenže sdružení udrželi při životě, zatímco okolo řada jiných zanikala, rozštěpovala se, či procházela hlubokými krizemi, ale také jsme mu vybudovali pozici respektované odborně fundované organizace v oblasti využití obnovitelných zdrojů energie a ochrany přírody a krajiny. Sice jsme nesklidili plody spolupráce s Petrem Kuřinou na vybudování větrného parku Pavlov, který by Calle dal jistotu finančního základu, ale i prodej připraveného projektu nám nakonec přinesl slušnou rezervu stabilizující sdružení v časech horších.

Uvedli jsme do života měsíčník Ďáblík, kdy počet vydaných čísel dnes již se zahrnutím speciálů překonal

stovku. Založili jsme tradici společných Zelených čtvrtků s Rosou. S dalšími aktivními lidmi z environmentálních organizací jsme na jihu Čech vybudovali střešní síť KRASEC. V Calle jsme také zformalizovali ekologické poradenství, přičemž naše zkušenosti byly využívány i celostátní Sítí ekologických poraden a při tvorbě návrhu na certifikaci ekoporaden, nad kterou se však po posledních volbách zavřela voda.

Samozřejmě, když se ohlédnu zpět, vidím též kroky a rozhodnutí, které bych udělal jinak. Nelituji toho, prostě to tak už v životě chodí. Zda jsem byl pro Callu spíše přínosem nebo naopak, už nechám na hodnocení jiných. Zda a jak mé kroky půjdou dál spolu s Callími záleží na mnoha okolnostech, ale zatím tu chuť pokračovat pořád ještě mám.

Edvard Sequens

MALÝ OPRAVNÍK BIOLOGICKÝCH OMYLŮ

Tráva ostřice

„Na břehu řeky roste tráva ostřice...“, zpívá Karel Kryl v písni Jeřabiny. Ekologicky to rozhodně sedí, protože kolem řek skutečně ostřice rostou velice často (ačkoli známe i druhy suchých stanovišť). Zato v botanickém systému můj oblíbený písničkář dosti plave. Ostřice totiž rozhodně nepatří mezi trávy. Jsou rodem z čeledi šáchorovitých, zatímco jako trávy označujeme rostliny lipnicovité.

V České republice roste ostřic více než osmdesát druhů, na celém světě je pak popsáno kolem 2000 druhů. Z hlediska určování patří mezi obtížnější skupiny. To, co nás v případě rozlišování ostřic od trav tak mate, je jejich velmi podobný zjev. V obou případech jde o rostliny s malými nenápadnými květy a dlouhými listy. Botanici dokonce pro takové rostliny vymysleli speciální odborný název „graminoidy“, tedy rostliny trávovitého vzhledu.

Přiřazení takového „trávoidu“ k rodu ostřice znesnadňuje pro laika fakt, že ostřice se často vzájemně dosti odlišují. Už jen výškou, která se pohybuje od několika centimetrů až po více než metr. Existuje ovšem jeden spolehlivý způsob, jak ostřici poznat. Má totiž na průřezu trojhranný stonek. Řezat na vycházce stonky a hledat v řezné ploše trojúhelníček je ovšem

poněkud nepraktické (obvykle s sebou dvě až tři žiletky do terénu nosívám), takže lze doporučit jiný postup. Nonšalantně protočte stonek mezi palcem a ukazováčkem a ucítíte-li tři hrany, prohlaste bylinu za ostřici. Rázem budete v okolí platit za znalce květeny.

Jiří Řehounek

ZROZENO V KRASCI

Časopis KRASEC

Vyšlo již sedmnácté číslo časopisu KRASEC. Celé je věnováno lesu, ale paradoxně v něm spor o Národní park Šumava nehledejte. Zato velký rozhovor s Danou a Pavlem Kindlmanovými o plnění životních snů, s Majkou Pacovskou se podíváte na zoubky invazních šelem v našich lesích, Kamil Bjaček Vás vysvětlí, co je to lesní pedagogika a kdo ji provozuje v jižních Čechách, ale najdete i další počtení. Pokud o něj máte zájem, zajděte si k nám pro časopis do kanceláře, případně si o něj napište. Pokud Vás stačí koukání do počítače, najdete ho spolu se staršími čísly tu: <http://www.krasec.cz/pages/casopis>.

Edvard Sequens

Usmějme se na turisty a na Temelín

Možná také někoho z vás v průběhu léta překvapily či vyděsily, to dle estetického citění, reklamní billboardy s koláží jihočeských osobností s podivnou výzvou „usmějme se na turisty hezky jihočesky ...“ s logy Jaderné elektrárny Temelín a Jihočeského kraje. K čemu asi má taková kampaň sloužit? Skutečně mohou podobné plakáty náhodně spatřené cestou autem do práce změnit postoj hospodského, pokojské nebo průvodce na zámku? Nebo nás Jihočečů, kteří turisty potkávají ponejvíce na ulici, pokud

samozřejmě nejsou jejich hostiteli?

Výběr hlavních osobností na plakátech – Jan Stráský představený coby „turista“, na druhém plakátu hejtman Jiří Zimola dává tušit, že jde spíše o jejich propagaci pěkně rozdělenou mezi ODS a ČSSD. V prvním případě zrovna v době, kdy se Stráský jako ředitel Národního parku Šumava rozhodl pro aktivní kroky vedoucí k destrukci ochrany přírody v šumavských lesích. Však si také lidová tvořivost na druhém z billboardů pohrála...

Nu a to vše za peníze z ČEZu za souhlas Jihočeského kraje s novými atomovými reaktory v Temelíně v rámci plnění Rámcové smlouvy. Kraj do kampaně, jejíž součástí jsou také semináře, kterak se správně jihočesky usmívat, nedal ani korunu. Ruka ruku myje. A vůbec, netušíte jaký to symbol protagonisté kampaně rukama ukazují? Není to nějaký mafiánský kód?

Usmějme se na turisty, třeba jejich pomoc a domovy budeme také potřebovat v případě 30 kilometrového evakuačního pásma kolem JETE.

Edvard Sequens

Jak (ne)přepravit bicykl

Ještě 24. srpna ráno jsem myslel, že do Ďáblíku napíšu pochvalný článek o Českých drahách. Cestovali jsme letos o prázdninách často vlakem, někdy i na velké vzdálenosti se dvěma malými dětmi. A nemohli jsme ČD téměř nic vytknout. V červenci jsme několikrát využili i půjčovnu kol ve stanici Hodonín, naše bicykly byly kvalitní, udržované, v případě potřeby i s dětskou sedačkou a přilbou. Palec nahoru! Jenomže téhož dne odpoledne bylo všechno jinak. Druhou část prázdnin jsme trávili v Nymburce, kam jsem vzal vlakem vlastní kolo s dětskou sedačkou. Mylně jsem se domníval, že část věcí, konkrétně kufr s oblečením, svoje kolo a dětské odráželo, pošleme zpět ČD kurýrem, abychom měli lehčí batohy a nemuseli všechno přenášet.

S tímto očekáváním jsem se vypravil na hlavní nádraží v Nymburce. A řečeno s Járrou Cimrmanem – fáze očekávání byla vystřídána fází zklamání. Postupně jsem zjišťoval, že kolo se nepřepravuje vůbec (leđa rozmontované a zabalené v kartonové krabici, která nepřesáhne váhu patnácti kil a rozměry 900 x 400 centimetrů), dětské odráželo se musí zabalit do kartónu (aby nebylo vidět, že je to kolo) a z kufru je třeba odebrat plnou tašku dětských oblečků, protože hmotnostně přesahuje limit patnácti kilogramů. Zde tři zavazadel bylo rázem dva a tři čtvrtě.

Druhý den ráno jsme vyrazili s dvěma dětmi (tři a půl roku a deset měsíců), dvěma velkými batohy, kočárkem s narvaným košíkem a objemnou taškou a taky s jízdním kolem na vlak. Šťastně jsme to všechno nacpali do rychlíku Hradec Králové – Praha a se čtvrt hodinovým zpožděním vyjeli. Na Wilsonově nádraží jsme kvůli zpoždění byli nuceni utíkat, což při objemu zavazadel nebylo vůbec jednoduché, ale budějovický rychlík jsme doběhli. Při nasedání do vlaku jsem však byl upozorněn, že kolo mi nemohou vzít, protože nemám povinnou rezervaci. Zkusil jsem argumentovat tím, že mi to v Nymburce neřekli, ačkoli jsem si zjišťoval, co všechno mám pro přepravu bicyklu podstoupit. Nakonec nás pan průvodčí při pohledu na celou

naši výpravu naložil, v každé stanici jsme však s obavami vyhlíželi, zda nenastupuje větší skupina cyklistů a rezervacemi. To bychom totiž zase museli vystoupit a počkat na další rychlík z Prahy.

Finis coronat opus. V Budějovicích jsem měl v plánu ponechat kolo v úschovně zavazadel a stavit se pro něj později (stejně jako pro zavazadla poslaná ČD kurýrem), až dopravím rodinu domů. Jaké však bylo moje překvapení, když jsem zjistil, že úschovna byla v letošním roce zrušena a nahrazena skříňkami na klíček, což je pro uschování kola velmi praktické. Svoje přibližovacího jsem tedy uzamkl před budovou, sňal z něho dětskou sedačku a přidal ji k ostatním zavazadlům, se kterými jsme odjeli trolejbusem domů.

Nebudu si stěžovat na krutý osud ani lamentovat nad přístupem drážních zaměstnanců. Nakonec jsme všechno (hlavně děti) zdárně dostali až do našeho bytu a řada železničářů byla velmi vstřícná. Co si však neodpustím, to je konstatování o naprostém nezájmu ČD ekonomicky myslet. Troufám si odhadnout, že nejsem sám, kdo potřebuje poslat bicykl a těžký kufr odněkud někam. Dráhy mají na to posílání prázdné místo ve vagónech a personál na nádražích a ve vlcích po celé zemi. A já bych si za kolo nebo za kila v kufru navíc klidně připlatil. Ty peníze ale dráhy zjevně nepotřebují, protože v nich momentálně tonou ...

Jiří Řehounek, milovník železnice

Pokud si chcete přečíst autorovy zážitky z cestování vlaky s kočárkem, najdete je v [Ďáblíku z listopadu 2008](#).

Londýn – město v pohybu

Z Londýna jsem po týdenním, v podstatě pracovním pobytu odjel ranním vlakem, aniž bych tušil, že téhož dne, jen o pár hodin později se město ocitne ve víru pouličních násilností, jaké těžko mají pamětníka. Když jsem zachytil první zprávy o divokém vývoji v britské metropoli, neubránil jsem se údivu, tím spíše, že jsem se tam předtím pohyboval mimo jiné právě v místech, kde vzápětí vypukla zloba a vyšlehly plameny. Londýn mně přišel (byl to tam můj první delší pobyt) jako místo, kde sice panuje ruch a spěch, ale kde je život na ulicích podřízen promyšleným pravidlům a lidé si tu vcelku vycházejí vstříc.

Jenže když se nad tím zamyslíte – zejména vy, kteří znáte Londýn lépe než já – možná vás také napadne, že pár věcí člověk snadno přehlédne, ačkoli ve skutečnosti vypovídají tiše a v předstihu o mnohém.

Můj první pocit z Londýna, když jsem vyšel z nádražní budovy St. Pancras a ocitl se na King's Cross, byl strašný. Obrovské množství lidí na chodnicích a šilena spousta aut a autobusů – a samozřejmě jízdních kol – na vozovce. Když k tomu přidám, že ježdění vlevo je pro kontinentálního cizince zejména zpočátku tvrdým oříškem už jen při přecházení ulice, nezbyvalo mi, než uskakovat a přebíhat, jak to jen šlo. V britských městech je prý – podle internetu – nejvyšší povolená rychlost 48 kilometrů (tím se zřejmě rozumí 30 mil) za hodinu, ale do tohoto limitu se tam patrně vejde málokdo; výsledkem je ovšem také absence mnohasetmetrových dopravních zácep, jaké známe z každého většího českého města. Další londýnskou pozoruhodností jsou na křižovatkách semaforey pro chodce. Slouží zjevně jako nezávazné doporučení pro ty nešťastníky, kteří se z nějakého důvodu nemohou rozhoupat, zda přejít právě teď, nebo ještě chvíli počkat. Běžným standardem je přecházení ulice na přechodu se světly prakticky kdykoliv – jen pokud vám svítí červená, raději se rozhlédněte, jestli něco právě nepřijíždí (na zebře je kvůli tomu u kraje chodníku často napsáno *look left* nebo *look right*). Velký zážitek poskytují samozřejmě červené doubledeckerly, které i u nejnovějších typů zachovávají v zásadě svou tradiční podobu. Za den jich uvidíte stovky a jejich frekvence se na každé z linek pohybuje ve špičce kolem 10 minut.

Základním příkázáním pro Londýňana je ovšem spěch. Ulice – dokonce i na volnějším prostranstvích nebo pod stromy – postrádají lavičky. V přístřešcích na autobusových zastávkách sice najdete cosi na sezení, ale je to jen úzká, nakloněná deska, na které vlastně polostojíte a která ze všeho nejvíc připomíná startovní blok. Ulice jsou plné krámků s občerstvením do ruky, abyste ani kvůli jídlu nemuseli přerušit svou cestu za byznysem.

Pokud míříte do vzdálenější části města, kam by to autobusem trvalo déle, můžete si vybrat ze dvou

alternativ. Buď metro, na němž snadno poznáte, že je nejstarší na světě, a jehož nevábnu šed' vylepšuje jen nápad s ústřední linkou ve tvaru okruhu, takže si nemusíte dělat moc starostí, jestli jste nasedli do správného směru. Anebo příměstské vlaky, sbírající elektřinu z pozemní lišty podobně jako metro a představující nejvýhodnější spojení do okrajových čtvrtí.

Šlehačkou na dortu londýnské mobility jsou ovšem cyklisté. Abyste se mezi ně zařadili, k tomu nepotřebujete ani vlastní kolo. Stačí využít systém samoobslužných půjčoven Barclays Cycle Hire: slouží od r. 2010, je podobný např. systému vídeňskému, skládá se ze 400 stanovišť se 6000 jízdních kol, nese název známé banky, která jej sponzoruje, a celodenní půjčovné činí neuvěřitelný pakatel 1 libru (28 Kč). Je hojně využíván (Londýňané jej neformálně označují jako *Borisova kola* podle londýnského starosty Borise Johnsona), ale cizinec by měl zvážit rizika v rušném levostranném provozu. Nicméně, přestože jakákoli účast v londýnské pouliční dopravě připomíná příslovečnou jízdu na tygru, za celý týden jsem nezahlédl žádnou dopravní nehodu ani její stopy. Zcela ve stylu anglických hrdinů z klasické dobrodružné četby, Londýňan(ka) v roli chodce má neustále oči na stopkách a je připraven(a) skokem šelmy tu dosáhnout druhého břehu autostrády, tu se vrátit do bezpečí domovské strany. Když už není vyhnutí, anglický šofér výstražně zatroubí: s vděčností vzpomínám na jednoho takového u Piccadilly Circus, který si povšiml, že jsem se při přecházení (na zelenou!) ve vozovce zdržel a pohledem jsem se kamsi obrátil (už radši nevím, zda za nějakou pamětihodnou budovou, nebo za jednou z ebenových krás, na něž jsou londýnské ulice přebohaté), a zatroubil na mě s hodinářskou přesností tři vteřiny předtím, než se zelená rozsvítila do jeho kolmého jízdního pruhu a celá ta masa plechů se nahrnula přesně do místa, ze kterého jsem jen momentik předtím uprchl.

Málokteré velkoměsto má cyklistů tolik jako Londýn. Přílba je téměř povinností, zaujme i skutečnost, že na kole se řítí (ten výraz je oprávněný) sportovní mladíci v šortkách i kancelářské slečny v sukňovém kostýmku stejně jako úředníci v obleku.

Je něco, co bychom z Londýna přebírat neměli? Jednoznačně odpadky a jejich sběr (či spíše nesběr). Pro mnohé Londýňany – rozumí se, že téměř výhradně mladé ročníky – je samozřejmé zanechat nepotřebnou věc na jakémkoli místě, kde jim prostě už začala překážet. V centru města jsou chodníky kropenaté od žvýkaček stejně jako ve středu Prahy nebo třeba Českých Budějovic, navíc se však téměř na každém kroku (s čestnou výjimkou turisticky nejatraktivnějších tras) válí kelímky a jiné obaly od rychlého občerstvení (pokud je konzumenti rovnou nenechali v doubledeckeru na podlaze). Zmocňuje se mě nepříjemný pocit, že tady vystřikuje růžky odvrácená tvář londýnského multikulti. Ano, přistěhovalci opravdu představují pro většinovou, bílou společnost vážné ohrožení: mnozí čistokrevní Angličané si totiž evidentně zvykli být bordeláři, neboť automaticky počítají s tím, že to za ně nějaký černoch uklidí.

V nynějších aktuálních zprávách médií mě nejvíc zaujalo, že londýnští výtržníci poničili nějaké popelnice. To já jsem za celý týden nespapal ani jednu. Odpadky z obchodů a kanceláří se strkají do barevných plastových pytlů, jejichž nevábne haldy u kandelábrů začínají vroubit chodníky už od páté hodiny odpolední a poslední z nich popeláři stíhají odvézt až druhý den před jedenáctou. Kontejnerů na tříděný odpad jsem viděl poskrovnu, odpadkové koše jsou vzácné a zpravidla přeplněné.

Jak žít v Londýně a z tohohle všeho se nezbláznit? I s tímhle si chytrí Angličané dokázali poradit: řešením je anglická hospoda. Jakmile se přiblíží večer a lidé opustí svého šéfa, vyražejí do pubů, ačkoli přímo tímto výrazem bývá označen málokterý z nich. Základní pozicí je *na stojáka*. Na chodníku před hospodou pak není k hnutí, lidé – zase zejména mladí – tu postávají se sklenicí piva v ruce; ve známé čtvrti Soho, propletené málo frekventovanými, ale o to malebnějšími uličkami, zaberou i část vozovky. Ulice hučí hlasitým a uvolněným hovorem (zatímco vnitřky stylových a útulných lokálů jsou poloprázdné; sedává v nich především střední a starší generace). Skupinky postávajících pijáků se amorfně přetvářejí, jak jejich členové přecházejí od jednoho kámoše k jinému. Spatříte tu samozřejmě i pijačky: vůbec se zdá, že – na rozdíl od českých poměrů – je zde běžným zvykem vyrazit do hospody jako pár. Za celý týden jsem tu neviděl ani jednoho opilce, ačkoli splávek mají Angličané slušný a hospody zavírají až kolem jedenácté, zpravidla čtvrt hodiny poté, co výčepní upozorní úderem zavěšeného zvonu, že je čas dát si poslední sklenici: žíznivci to ovšem pohodlně stihnou, protože anglické pivo – s jen tenkou pěnou – se čepuje na jediný ráz. Nechápu, jak je možné, že ve světovém žebříčku pivní konzumace Britové zaostávají za Čechy. Ovšem velkých pivních pupků tady spatříte poskrovnu: snad je to tím, že tenhle životní styl proložený chodeckým či cyklistickým uličním sprintem a stepováním na chodníku před hostincem je něco kvalitativně jiného než si kecnout za stůl a vedle piva si dát gulášek se šesti.

Prostě – sečteno a podtrženo – Londýn se zdá být dobré místo k životu. Jenže, co když je to jen zdání? V ulicích najdete plno přistěhovalců (a hlavně jejich potomků) z afrických, asijských i karibských zemí. Dav chodců ve vnitřním Londýně i na předměstích je v tomto smyslu pestrobarevný. Jen na dvou místech tu

exotickou směs nevidíte: právě na těch kolech a v těch pubech. Rychlá jízda do lukrativního zaměstnání a dostatek prostředků na večerní zábavu – to je tu vyhrazeno jen vyšším a středním vrstvám, v nichž drtivě převažují soukmenovci Sherlocka Holmese a slečny Marplové. Dlouho to takhle může fungovat bez problémů, ale pak to někdy bouchne. Máte pocit, že je to příliš paušální pohled a že násilí v londýnských ulicích nemá sociální podtext a je jen zpupnou zvláštností chuligánů? V tom případě bych měl argument také pro vás. I Londýňan z té nejhorší adresy se může celodenně dobře najíst za pouhé dvě až tři libry (inu, nulová DPH na potraviny dělá své). A pokud je i tak nespokojen, snad bychom mu mohli připomenout, že existují země – třeba v srdci Evropy –, jejichž občané jsou na tom mnohem hůř. Ale to bychom se už dostali k jinému tématu...

Tomáš Malina

Za státní správu kamarádštější

Nedávno, když jsem stíral rosu na kolejích a navlhla mi přitom usárna, jsem si uvědomil, jak důležitou hodnotu v dnešním nemilosrdném světě představuje kamarádství. Jenže – co to vůbec je „kamarádství“? Po mnoha sklenicích usilovné inspirace jsem si nakonec zapsal, že „kamarádství není jen tak samosebou“.

Proto mne těší, že vztahy v české státní správě jsou založeny právě na kamarádství. Je báječné, že lidé, kteří by mohli ošklivě zneužívat své moci, postavení a přístupu k velikým balíkům peněz nás všech, kladou kamarádství na nejvyšší příčku svého žebříčku hodnot. Je to tak: jednou pomůžete vy jim a oni příště pomohou vám. Samozřejmě, že nic není zadarmo. Pro kamarádství je nutné leccos obětovat. Peníze. Čas. Morálku, čest, slušnost, svědomí. Mnohdy i přátele. Jenže právě díky těmto obětem má kamarádství svou hodnotu, svou cenu.

Je mi proto smutno, když vidím, jak leckterý občan staví své sobecké zájmy nad upřímné, nezištné kamarádství, jímž je státní správa proslulá. Jak může někdo chtít, aby úředník vyřídil jeho žádost, aniž by mu to nějak oplatil? Nemáš-li peníze, proč nenabídneš alespoň svůj podpis na správném papíře? Někdy dokonce stačí jen oko přivřené ve správný čas. Vždycky to nějak jde, jsme přece lidi. Byl bych rád, kdyby si každý z nás uvědomil, že i šéf odboru je člověk jako já nebo vy, člověk, který musí doma ve své služební vile živit ženu a děti, milenkou, psa, tři terénní vozidla, tchánovu stavební firmu, pomáhat švagrovi ve firmě s hracími automaty a bratrovi s erotickým klubem – a mimoto má samozřejmě ještě kamarády! Člověk s tak velikým srdcem si nemůže dovolit být charita.

Proti sobectví občanů je třeba bojovat, navrhuji proto ústavně uzákonit kamarádství ve státní správě jako povinné. Mezi úředníky by tím vznikla zdravá konkurence, na své služby by mohli nabízet slevy, stálým klientům vydávat zákaznické karty a těm nejvěrnějším dávat ke každým pěti nelegálním stavebním povolením klíčenku s portrétem Víta Bárty zdarma.

Na celé věci mě znepokojuje jediná věc: co kdyby si některý z úředníků začal vymýšlet kličky, jak obejít zákon a začal se chovat, jako kdyby měl svědomí? Sice by se tím vystavoval riziku zákonného postihu, ale jsme koneckonců v Čechách a kdyby ho chtěli nedejbože zavřít, ono by se to už prostě nějak zařídilo. Jsme přece lidi.

Jan Flaška, autor je přece člověk

Zpráva z Lesa

Hned na začátku musím upozornit všechny racionálně založené, na mimosmyslové vnímání a další podobné atrakce, nevěřící jedince, že tento text by jim mohl psychicky přitížit. Raději to nečtěte!! Naopak všichni ti, kterým není cizí rozmluva s vodou, šnekem, mrkví či kamenem jsou srdečně zváni na malý výlet.

Některé z vás, kteří sledujete současné dění v NP Šumava, možná napadla podobná otázka jako mě: Co si vlastně o kůrovci, aktivistech a pilách asi tak myslí sama šumavská příroda? Ta tu zatím ještě nepromluvila. Možná proto, že se jí dosud nikdo nezeptal...

A tak jsem si řekla, proč to nezkusit? Se stromy si povídám často, zeptám se tedy celého Lesa. Nabízím vám přepis krátkého „rozhovoru“, který jsem vedla se šumavským lesem při meditaci.

Naladit se na Šumavu trvá jen pár sekund. V duchu oslovuji Les, zda bych s ním mohla promluvit. Před svým vnitřním zrakem vidím entitu, která se mi představuje jako Pán Lesa. Není to jedinec, tak jak ho běžně chápeme, ale bytost, která se skládá z milionů (či spíše miliard) dalších bytostí – stromů, zvířat...prostě všeho, co tvoří les.

Pána Lesa vnímám jako ohromnou rodinu, kde každý, byť sebemenší organismus, má své místo a je bezvýhradně milován a přijímán. Přála bych vám všem vidět ten nádherný obraz sounáležitosti! Chvilí potichu sleduji tu krásu a cítím, že do tohoto obrazu patří i člověk. Ovšem člověk nikoliv jako ten, kdo Les řídí, ale jako ten, kdo je jeho nedílnou součástí. Cítím, jak mé tělo samo v pokoře klesá na kolena. Ano, to je to správné vnitřní nastavení pro člověka, který vchází do Lesa – Les je chrám Přírody.

Zdravím Pána Lesa a ptám se jej, jak vnímá celý ten spor ohledně kůrovce. Kde je pravda? Pán Lesa mi říká, že jej mrzí, že kvůli Lesu se lidé přou, staví se jeden proti druhému a nedokážou najít společnou řeč. Les miluje každého, kdo do něj vstoupí a je mu jedno, zda je to houbař, domorodec, ekolog nebo dřevorubec. Spory jsou prý naprosto zbytečné.

Ptám se tedy, zda do lesa patří kůrovec a jak si s ním Les poradí. Pán lesa se té otázce směje – kůrovec patří do jeho rodiny stejně, jako třeba veverka nebo smrk. Les s kůrovcem nebojuje, kůrovec naopak přináší do Lesa změnu, možnost růstu a je nedílnou součástí vývoje Lesa.

Další moje otázka se týká různých přírodních pohrom, jako byl třeba orkán Kyril. Pán Lesa říká, že všechny tyto pohromy přicházejí do Lesa s velkou pokorou a Les se z nich svými silami velice dobře zotaví, neboť i tyto události slouží k dalšímu vývoji života v Lesu.

Ptám se, co Les skutečně zraňuje a co mu ubližuje. Zde poprvé a naposledy Pán Lesa posmutní a říká, že nesmírné úsilí a energii stojí Les znovu oživit holiny, kde člověk ve velkém kácí stromy a používá těžkou techniku.

Zajímá mě, zda Lesu nevadí, když si z něj lidé berou dřevo pro svou potřebu. Pán Lesa mi vysvětluje, že pro Les je radostí člověku poskytnout své bohatství a že i mezi dřevorubci jsou lidé, kteří vchází do lesa s úctou a pokorou. Takový přístup člověku nedovolí, aby Les drancoval, ale bral si jen to, co skutečně potřebuje.

Další mou otázkou je, zda Lesu dělá dobře, když jsou zachovaná místa, kam člověk přichází jen málokdy. Na to se mi naskytne nádherný obraz Lesa plného života. Pán Lesa říká, že taková místa jsou pro Les požehnáním, líhni života a Les je za ně vděčný. Tady pocítuji stud – Les je nám vděčný, že ho celý nevykácíme a necháme pár divokých míst...

Děkuji Pánu Lesa za všechny jeho odpovědi a ještě se chvíli kochám tou nádherou. I Pán Lesa mi děkuje, že jsem s ním promluvila, prý nejsem jediná ☺ Loučím se s tou láskyplnou bytostí a vracím se do běžné reality. Už se těším, až pojedu na Šumavu. Ráda tam mezi mladými stromky a sluncem vybělenými pahýly pokleknu a poděkuji.

S Pánem Lesa promlouvala Lodyha

Pozvánky na akce

Společnost ROSA a sdružení Calla
Vás srdečně zvou na besedu

Jak nás klame reklama

**s Milanem Štefancem, expertem na problematiku velkých nákupních center
z o.s. Nesehnutí**

O nesnesitelné lehkosti nakupování, tajemství nízkých cen a tricích reklamy.

**Ve čtvrtek 15. 9. 2011 od 18:00 hodin
v galerii Měsíc ve dne, Nová ul. 3, České Budějovice.**

Více informací:

Rosa – společnost pro ekologické informace a aktivity, Senovážné nám. 9,
České Budějovice, tel.: 387 432 030, rosa@rosacb.cz, <http://www.rosacb.cz>
Calla – Sdružení pro záchranu prostředí, Fráni Šrámka 35, České Budějovice
tel.: 384 971 930, calla@calla.cz, <http://www.calla.cz>

Po stopách Cally Zastavení na Smrčině

Pro ty z Vás, kteří máte zájem o putování s Callou připomínáme, že v sobotu 17. 9. 2011 je možné se s Callou a Rosou, pod vedením lektorky, podívat na šumavskou Smrčinu a Hraničnick, na místo kde developeři kují plány na lanovku a lyžařský areál v těch nejceněnějších přírodních partiích a kde již roky probíhá spor o smyslu Národního parku Šumava.

Na exkurzi pod názvem „Na Smrčinu bez lanovky“ pojedeme autobusem z Českých Budějovic v 8:30 (Mariánské náměstí) a z Českého Krumlova v 9:00 (zastávka na Špičáku) do Nové Pece. Návrat tamtéž cca v 17:30 (Č. Krumlov) a v 18:00 (Č. Budějovice). Trasa vede středně náročným terénem, je dlouhá cca 20 km, není však vhodná pro kočárky a malé děti. S sebou je nutné si vzít svačinu, pití, pevnou obuv, dobrou náladu a případně odpuzovač deště. Režijní poplatek činí 300 Kč, který je třeba uhradit na bankovní účet Cally 3202800544/0600. Přihlášení, včetně zaplacení poplatku je nutné do 31. srpna 2011. Neodkládejte jej, kapacita mikrobusu se velmi rychle plní.

Své dotazy můžete volat na telefon 602 943 555 nebo e-mailovou adresu romana.panska@calla.cz.

Sdružení Calla

Vás srdečně zve na přírodovědnou vycházku

„Netopýří safari na sídlišti“

Se zooložkou Terezou Bradáčovou - Březinovou (PřF JU & ČESON & Nyctalus)

Přírodovědná vycházka spojená s ukázkou handicapovaných netopýřů, netopýřích budek a určování netopýřů s pomocí bat detektoru.

Vycházka s odborným výkladem je vhodná i pro děti a potrvá zhruba dvě až tři hodiny.

V sobotu 17. 9. 2011 v 18:30 hodin

Sraz na zastávce MHD Jaroslava Bendy (spoje č. 3, 5, 7, 8)

Více informací:

Calla – Sdružení pro záchranu prostředí, Fráni Šrámka 35, České Budějovice
tel.: 605 066 898, RehounekJ@seznam.cz, <http://www.calla.cz>

Tento projekt je spolufinancován Statutárním městem České Budějovice.

„Bohoslužba slova a modlitby za Šumavu a její obyvatele“

Chcete-li jinak, půjde nám o

„HLEDÁNÍ MOUDROSTI PŘI SPRÁVĚ PŘÍRODY - STVOŘENÍ“

Termín: sobota 17. září ve 14,00 hod.

KDE? Bohoslužba proběhne v kostele Sv. Magdalény uprostřed nádherných šumavských hvozdů. Úžasné místo pro takovou křesťanskou akci! Laskavé svolení k tomuto setkání nám dal se svým požehnáním sám monsignore českobudějovický biskup Jiří Paďour. Po bohoslužbě se přemístíme na ekologické centrum, prachatickou Dřípatku. Tam bude probíhat za naší asistence podzimní výstava „HOUBY PRACHATICKA“ a uslyšíme v 17 hod přednášku prof. Hanky Šantrůčkové z Českých Budějovic „O ŠUMAVSKÝCH SMRČINÁCH.“

Kontakt: A Rocha, Pavel Světlík, psvetlik@arocha.cz

Podzimní pracovní víkendovka na záchrané stanici volně žijících zvířat v Telči

30. 9. – 2. 10. 2011

Spaní ve stanu v prostoru stanice nebo na sousední louce

Práce v areálu stanice

Procházka po Telči a nejbližším okolí

Pořádá Klub ochrany dravců a sov při sdružení Děti Země

Bližší informace, dotazy a hlášení účasti na e-mailu pomocpriode@email.cz

Ekologická poradna sdružení Calla

Mimo běžná témata ekologické poradny u nás můžete hledat pomoc v oblastech, na které se specializujeme:

Ochrana přírody a krajiny - odborná pomoc v oblasti biologie a ochrany přírody, chráněná území a péče o ně, územní a druhová ochrana přírody (se zaměřením na entomologii a botaniku), ekopedagogické využití chráněných území. *Za tuto oblast poradenství je zodpovědný Jiří Řehounek, volejte ho na telefon 384 971 934 nebo pište na e-mail: rehounekj@seznam.cz.*

Obnova těžbou narušených území - přirozená obnova těžbou narušených území (především ve šterkopískovnách), poradenství při tvorbě rekultivačních plánů využívajících přirozenou obnovu, využití těžbou narušených území v druhové ochraně a ekologické výchově a ekologie obnovy (restoration ecology). *V této oblasti Vám poradí Jiří Řehounek, kterého najdete na telefonu: 384 971 934, ale spíše na e-mailu: rehounekj@seznam.cz.*

Trvale udržitelná energetika - poradenství občanům, obcím i občanským sdružením v oboru obnovitelných zdrojů energie, jejich možnostech, dostupnosti, podporách pro realizaci, legislativě apod. Právní a všestranná informační pomoc obcím, u nichž by mohlo být vybudováno konečné úložiště vysoce radioaktivních odpadů, archiv informací k jaderné energetice. *Pro odpovědi z oblasti energetiky se obraťte na Edvarda Sequense na telefon: 384 971 932, e-mail: edvard.sequens@calla.cz.*

Poradenské hodiny pro veřejnost v kanceláři sdružení - Fráni Šrámka 35, České Budějovice:

Pondělí: 10:00 - 14:00 (především energetika)

Čtvrtek: 13:00 - 17:00 (především ochrana přírody a krajiny a ekologická obnova po těžbě)

Osobní návštěva mimo poradenské hodiny je možná po předchozí domluvě. Využijte poradenství pomocí e-mailu: poradna@calla.cz. Písemné spojení: Calla, Fráni Šrámka 35, 370 01 České Budějovice.

Líbil se Vám Ďáblík? Pomozte nám s jeho šířením!

Pošlete ho svým přátelům s nabídkou na pravidelný odběr do e-mailové schránky.

Můžete nám také přispět na vydávání.

Použijte číslo účtu 3202800544 / 0600 a variabilní symbol: 111 .

Děkujeme!

Zpravodaj Ďáblík pro své členy a přátele vydává:

Calla - Sdružení pro záchranu prostředí

Naše adresa: Fráni Šrámka 35, 370 01 České Budějovice

Telefony: 384 971 930, 387 310 166, 387 311 381

Fax: 384 971 939

E-mail: calla@calla.cz

Internet: <http://www.calla.cz>

Naše konto: 3202800544 / 0600 GE Money Bank, pob. České Budějovice

IČO: 62536761

Uzávěrka dalšího čísla je 30. září 2011. Články posílejte na edvard.sequens@calla.cz. Databázi odběratelů spravuje Romana Panská. Všechna starší čísla občasniku Ďáblík najdete na webových stránkách sdružení Calla.

- ▶▶ Nechcete-li dostávat tento zpravodaj, napište nám a my Vás okamžitě vyřadíme z adresáře. ◀◀
▶▶ Chcete-li se přihlásit k jeho pravidelnému odběru, pište na calla@calla.cz . ◀◀